

Lumbaalpunctie (ruggenprik)

Een ruggenprik (lumbaalpunctie) is een onderzoek waarbij we een kleine hoeveelheid hersenvocht (liquor) wegnemen. Hersenvocht is de vloeistof die zich in en om de hersenen en het ruggenmerg bevindt.

De ruggenprik wordt verricht in het onderste gedeelte van de wervelkolom, waarbij een naald tussen de wervels door naar de ruimte wordt gebracht waar het hersenvocht zich bevindt.

Doel van het onderzoek

Het onderzoek van hersenvocht kan informatie opleveren over aandoeningen van de hersenen, het ruggenmerg en de zenuwwortels. Bij sommige ziekten verandert de samenstelling van het hersenvocht. De samenstelling van het hersenvocht zal na afname worden onderzocht in het laboratorium. Ook kan de druk van het hersenvocht gemeten worden bij de ruggenprik. Deze druk kan soms verhoogd of verlaagd zijn.

Duur van het onderzoek

Het onderzoek duurt ongeveer 15-30 minuten.

Vorbereiding

U hoeft voor dit onderzoek niet nuchter te zijn, u kunt dus gewoon eten en drinken.

Bloedverdunnende medicijnen

Als u bloedverdunnende medicijnen gebruikt, moet u dit vóór het onderzoek doorgeven aan de arts. Bij gebruik van deze medicijnen bestaat namelijk de kans op (na)bloedingen.

Het onderzoek

Een zaalarts neurologie of een neuroloog voert het onderzoek uit op de verpleegafdeling Neurologie. Soms moet u even wachten op de afdeling tot de arts er is om het onderzoek uit te voeren.

- Tijdens het onderzoek ligt u op uw zij of zit u op de rand van het bed.
- Als de arts ook de druk van het hersenvocht moet bepalen, vindt het onderzoek liggend op de zij plaats. In beide gevallen moet u uw rug zo bol mogelijk maken (de arts helpt u

met de uitvoerig hiervan). Met een bolle rug ontstaat er namelijk meer ruimte tussen de wervels en is de ruggenprik beter uit te voeren.

- De arts zal eerst op de rug voelen om de plek waar hij gaat prikken te bepalen.
- Nadat de huid gedesinfecteerd is, vindt de ruggenprik plaats.

Als de naald eenmaal op de goede plek zit, voelt u er nog maar weinig van. Nadat er voldoende vocht is afgenomen, haalt de arts de naald er weer uit en wordt er een pleister op de prikplaats geplakt. Soms wordt er na de ruggenprik nog bloed uit de arm afgenomen. Dit is nodig om de samenstelling van het hersenvocht en bloed te kunnen vergelijken.

De ruggenprik wordt verricht in het onderste gedeelte van de wervelkolom. Hier zit geen ruggenmerg, maar alleen hersenvocht. Er bestaat dus geen gevaar voor beschadiging van het ruggenmerg.

Meestal gaat de ruggenprik vrij vlot, maar het kan zijn dat de arts even moet zoeken met de naald om de juiste plek tussen de wervels te vinden. Soms lukt de afname van het hersenvocht niet in één keer. Het kan dan nodig zijn de ruggenprik een aantal keer opnieuw uit te voeren, iets hoger of lager in de rug.

Tijdens het prikken kan de naald soms

- Een passerende zenuw aantikken. Dit kan een pijnlijke scheut of tintelingen door een van de benen geven.
- Langs een wervel gaan, waarbij u kortdurend botpijn kunt voelen.

Als dat gebeurt, is dat voor u vervelend maar niet gevaarlijk. Meld dit wel altijd aan de arts.

Na het onderzoek

In principe mag u direct na het onderzoek weer opstaan, bedrust houden is niet nodig. De pleister mag er na een aantal uur weer af.

Vervoer

Uit voorzorg adviseren wij u na de ingreep niet zelf een auto te besturen of met het openbaar vervoer te reizen. Het is dus raadzaam iemand mee te nemen die u ook weer naar huis kan brengen.

Bijwerkingen en complicaties

Meestal verloopt een ruggenprik zonder complicaties. Soms ontstaat er na de ruggenprik hoofdpijn. Deze hoofdpijn komt op wanneer u overeind komt en zal afnemen wanneer u weer gaat liggen. De hoofdpijn wordt veroorzaakt door nalekken van hersenvocht uit het prikgaatje. Dit gaatje gaat vanzelf dicht waarna de hoofdpijn zal verdwijnen, maar dit kan soms wel enkele dagen duren. Voor de hoofdpijn kunt u eventueel een pijnstiller zoals paracetamol gebruiken. Ook is het verstandig om goed te drinken en om te gaan liggen, waarbij de hoofdpijn zal afzakken. Bij de meeste mensen herstellen de klachten binnen 5 dagen.

Als de hoofdpijn langer dan 2 dagen aanhoudt en het u belemmert in uw dagelijkse bezigheden, neem dan contact op te nemen met de verpleegafdeling. Bij aanhoudende hevige hoofdpijn kan een behandeling nodig zijn en een bloedpatch worden geplaatst. Hierbij wordt een kleine hoeveelheid van uw eigen bloed terug gespoten via het gaatje waar eerder de ruggenprik werd verricht. Hierdoor ontstaat er een stolsel, sluit het gaatje en zal de hoofdpijn verminderen.

Neem binnen kantoortijden direct contact op met de verpleegafdeling bij onhoudbare hoofdpijn meteen na de ruggenprik of bij koorts. Neem buiten kantoortijden contact op met de huisartsenpost.

Uitslag

De uitslag van de ruggenprik krijgt u van uw behandelend arts op uw volgende polikliniekafspraak.

Vragen?

Stel uw vraag via MijnOLVG

U kunt ons altijd bereiken via [MijnOLVG](#). Heeft u een algemene vraag over vergoeding of betaling? Neem dan contact op met uw zorgverzekeraar of kijk op www.olvg.nl/vergoeding-kosten-behandeling

Meer informatie over bijvoorbeeld kosten, bereikbaarheid, onderzoeken en behandelingen staat op www.olvg.nl maar u kunt ons natuurlijk ook bellen.

Contact

Kunt u niet komen of u wilt een andere afspraak maken?

Bel zo snel mogelijk met de afdeling! Er kan dan een andere patiënt in uw plaats komen.

Uw afspraak is op _____ - _____ - _____ om _____ : _____ uur

verpleegafdeling Neurologie B8, locatie West

T 020 510 82 38

Route 81

Kijk voor de actuele bezoektijden op www.olvg.nl/bezoektijden

Oost
Oosterpark 9
1091 AC Amsterdam

West
Jan Tooropstraat 164
1061 AE Amsterdam

Spuistraat
Spuistraat 239 A
1012 VP Amsterdam

Onze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing: www.olvg.nl/algemene-behandelvoorwaarden

Aanmelden MijnOLVG via www.mijnolvg.nl | Klacht of opmerking: www.olvg.nl/klacht

Redactie en uitgave: Marketing en Communicatie, 8 december 2021, foldernr.2473